

Moa Gärdenfors - Sveriges nya doktor i lingvistik

22 januari 2024

Foto: Privat

Institutet för teckenspråk vid Stockholms universitet har nu fått en ny doktor i lingvistik: Moa Gärdenfors. Den 12 januari försvarade Moa sin avhandling för opponenter Dr. Naomi Caselli från Boston University i USA. Dr. Naomi sammanfattade inledningsvis Moas avhandling och gav ett positivt omdöme.

I december berättade Teckenrapport att Moa skulle disputeras och gav en kort sammanfattning av avhandlingen, som heter Writing in deaf and hard-of-hearing children. A bimodal bilingual perspective on their written products and writing processes.

I och med att avhandlingen godkändes och Moa utsågs till doktor, släpptes avhandlingen som finns att ladda ner på Stockholms universitetsbiblioteks hemsida.

En utförligare beskrivning av avhandlingens innehåll ses i tidigare nyhetsinlägg av Teckenrapport [här:](https://teckenrapport.se/moa-ska-forsvara-sin-doktorsavhandling-i-lingvistik/)
<https://teckenrapport.se/moa-ska-forsvara-sin-doktorsavhandling-i-lingvistik/>

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

FSDB kräver stopp för

”ansvarsglidning” mellan kommun och region

22 januari 2024

Bild: FSDB

Förbundet Sveriges Dövblinda, FSDB, uppmanar genom ordförande Klas Nelfelt till en tydligare lagstiftning för att garantera att alla människor får det stöd de behöver. Lagstiftningen behövs för att kunna definiera vem som bär ansvaret för den garantin. Uppmaningen gavs i en insändare till tidningen Dagens Samhälle den 15 januari.

Ett konkret exempel är Evelina Lindbergs situation, som Teckenrapport berättade om i november 2023, där Piteå kommun ersatte hennes personliga stöd med hemtjänst. Förändringen innebär att Evelinas möjligheter till delaktighet och kommunikation hotas, eftersom hemtjänsten inte behärskar taktilt teckenspråk. Trots kritik från experter och benämningar som ”tortyr” av professor emeritus Claes Möller, försöker Piteå kommun skjuta över ansvaret på Region Norrbotten.

Fenomenet kallas för ”ansvarsglidning” och innebär att en myndighet lägger över ansvaret på en annan. När myndigheter bollar medborgare mellan stolarna på det sättet kommer någon medborgare till slut att falla emellan. Det är skadligt, menar FSDB. Inte bara för den som blir drabbad, utan även för en fungerande stat och demokrati. Det kan medföra att medborgare inte får det stöd de behöver, att processer och ärenden tar längre tid och att grupper eller individer hamnar i en gråzon.

I sin insändare varnar FSDB för en negativ trend och påminner om internationella åtaganden, speciellt om FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. FSDB kräver reformer och en klarare lagstiftning för att säkerställa stöd för en självständig och fullvärdig livsstil.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Nya Zeeland utmanar i Australian Deaf Games

22 januari 2024

Foto: Adobe Stock

Döva idrottare från Nya Zeeland deltar i veckans Australian Deaf Games. Australian Deaf Games hålls i New South Wales mellan den 13-20 januari och innehåller 16 olika sporter. Med 56 tävlande i åldrarna 12 till 70 representeras Nya Zeeland i 10 olika sporter under spelen. Det är andra gången Nya Zeeland deltar, efter deras debut 2018, där de säkrade silver- och bronsmedaljer inom futsal.

Årets lag från Nya Zeeland har redan skördat framgång med tre bronsmedaljer i tennis och 11-mannafotboll. Laget kommer att tävla i flera sporter, inklusive futsal, basket, lawn bowls och tennis, mot sina australienska motståndare innan tävlingarna avslutas på lördag.

Dövidrotten är av stor betydelse för många i samhället, och Chris Sinclair, ordförande för Deaf Sports New Zealand, framhäver dess roll i kultur och identitet. "Det är en tid då vi alla kan träffas och delta som jämlikar," säger Chris och betonar hur dövidrotten erbjuder en rättvis och tillgänglig arena för tävlan, vilket ibland kan vara utmanande inom den hörande idrottsvärlden.

Australian Deaf Games fungerar för vissa idrottare som ett steg mot större internationella evenemang som Deaflympics och Paralympics. Chris påpekar dock att många döva idrottare måste ta ledigt från sina arbeten och finansiera sina egna resor till tävlingarna.

Chris belyser även utmaningarna inom dövidrotten på Nya Zeeland, där det fortfarande finns en strävan efter bättre erkännande och stöd. Han uppmanar idrottslag och grupper att välkomna döva idrottare och betonar vikten av enkla anpassningar för att göra idrotten mer tillgänglig. Trots utmaningarna och behovet av ökat stöd, är entusiasmen och engagemanget från både idrottare och deras stödjande samhällen tydligt under detta års Australian Deaf Games.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Döva får en ny spelupplevelse där ljud omvandlas till visuella ljus

22 januari 2024

Foto: Audio radar

För döva spelare har ljuden i datorspel länge varit en outnyttjad dimension av upplevelsen. Nu har ett holländskt företag, AirDrop Gaming, banat väg för en ny spelupplevelse som möjliggör att även döva kan ta del av denna aspekt av spelvärlden.

Det var VD:n för företaget, Tim Murphy, med sin bakgrund som radaroperatör i flottan, som skapade Audio Radar – ett verktyg som omvandlar surroundljud i spel till visuella ljus. Verktuget möjliggör för användare att visuellt uppfatta ljud i spelet genom en radarsignal som lyser upp olika kanaler runt skärmen med ljusstänger. Produktens slogan lyder "See the sound" (Se ljudet).

"Vi vill ge döva spelare möjligheten att uppleva och dra nytta av ljudet i spel" berättar Tim.

Produkten har gått från att ha utvecklats i Tims eget garage till att nu nå marknaden med succé efter första marknadstesterna 2019. Företaget har redan skickat ut de första 200 enheterna med positiv respons. Audio Radar är kompatibel med flera spelkonsoler och kan förbeställas på företagets webbplats. För att visa upp produkten och erhålla stöd, kommer företaget att delta på Consumer Electronics Show (CES) i Las Vegas, USA. Logitech har redan gett sitt fulla stöd för enheterna.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Firade sin 500 000 följare på TikTok genom att lära sig ASL

22 januari 2024

Foto: Ashleymcbryde (Instagram)

Countrysångerskan Ashley McBryde sprider inte bara melodier utan också en känsla av inkludering och tillhörighet. I ett ögonblick som spreds som en löpeld välkomnade hon ett nioårigt fan upp på scenen efter att ha kommunicerat med hennes föräldrar på amerikanskt teckenspråk, ASL, för att säkerställa deras godkännande.

Det var inte det första tillfället som hon använde ASL. Under sina turnéer har Ashley börjat teckna några meningar från sin senaste låt, "Light on in the Kitchen". Hon förklarade på Instagram att många brukar fira på olika sätt när de når 500 000 följare som till exempelvis äta en jättemacka, dricka en massa öl. När Ashley nådde 500 000 följare på TikTok valde hon att lära sig ASL för att fira.

"Jag tänkte att det skulle vara trevligt att lära mig ASL på det sättet. Det gör något bra för andra människor, inte bara för mig själv," sa hon på Instagram.

Även om Ashley vid sina framträdanden saknar resurser som teckenspråkstolkare på scenen eller videoväggar, vill hon göra rätt för sig genom att ägna en del av hennes framträdanden åt den icke-hörande gemenskapen. Ashley sa att det var för att låta dem veta att de syns och är välkomna och inkluderade.

Ashleys engagemang för inkludering går djupare än bara musiken. I en bildtext på Instagram bad hon om förlåtelse för sina eventuella misstag som nybörjare inom ASL och tackade sina fans för deras tålamod.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Signmark nominerad till årets talare i finska talarforum

22 januari 2024

Foto: Speakersforum.fi

Marko Vuoriheimo, känd som Signmark, är en av sju nominerade till den prestigefyllda utmärkelsen "Årets Talare" i finska talarforum.

Årets Talare-utmärkelsen, som instiftades 2006, erkänner och hyllar de mest betydande personerna inom talarfältet. Markos nominering är en bekräftelse av hans framgångar och hans påverkan på samhället. På talarforums finska hemsida kan man rösta på de nominerade fram till och med den 25 januari 2024.

Marko Vuoriheimo, som grundade Signmark Productions 2009, har inte bara erövrat musikvärlden utan har också klivit in i tolktjänstbranschen genom att lansera en app riktad till just tolkservice. Markos har därmed en förmåga att kombinera olika områden av kreativitet med affärsverksamhet, att förvandla svagheter till styrkor, vilket är en central del i hans föreläsningar. Som talare och presentatör har Marko delat med sig av sina upplevelser och utmanat samhällets fördomar mot döva människor. Hans engagemang för att bryta ner barriärer och främja förståelse har gjort honom till en aktiv samarbetspartner med bland annat Finlands utrikesdepartement.

Marko fortsätter att vara en förebild och en pionjär och nomineringen till Årets Talare är ytterligare ett steg i hans resa. En resa där han utmanar normer och sprider kunskap om döva.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Svensk döv fotograf gör succé på Amazon

22 januari 2024

Foto: Mikael Sundberg

Den Örebrobaserade fotografen, 3D-konstnären och videoredigeraren Mikael Sundberg röjer framgångar på Amazon. Med boken "Behind the lens: The art & inspiration of a photographer" har Mikael erövrat första plats på Amazon i tre olika kategorier; Professional Photography, Photo Essays och Nature and Wildlife Photography. Mikael bok toppar dessutom nu listan som New Hot Release.

Mikael har alltid haft en passion för att uttrycka sin kreativitet genom fotografi. Hans kärlek till naturen, särskilt havet, har varit en konstant källa till inspiration och frihetskänsla för honom. En av Mikael tidigare betydande bedrifter var 2010 när han fotograferade alla bilder för ÖSK Fotbolls almanacka. Försäljningen av denna almanacka bidrog med 100 000 SEK till Barncancerfonden.

Mikael uttrycker sin glädje över framgångarna på Amazon och säger: "Jag känner mig verkligen hedrad. Jag hade aldrig trott att jag skulle ha kommit så här långt! Dessutom är det på den internationella marknaden i USA! Jag är verkligen tacksam och hedrad över det."

Framgångarna markerar inte bara en personlig triumf för Mikael utan också ett erkännande av hans talang och konstnärliga uttryck inom den internationella fotografvärlden. Mikael eftertraktade bok ger läsarna en inblick i professionell fotografi, fotoessäer och naturens skönhet och vildhet.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Sverige drar tillbaka sin anmälan till Deaflympics

22 januari 2024

Foto: SDI

Svenska Dövidrottsförbundet skriver i ett pressmeddelande att de drar tillbaka sin anmälan till Deaflympics nu i vinter. Anledningen är brist på information och förändring av tävlingsplats samt det rådande säkerhetsläget.

Nu i mars går den 20:e upplagan av Vinter Deaflympics i Turkiet. Platsen för tävlingarna meddelades så sent som i mars 2023, vilket gav en kort förberedelsestid för förbundet att boka resor och hotell. Dessutom har de exakta tävlingsplatserna flyttats, vilket försvårat planeringsarbetet och ökat utgifterna.

I dagsläget befinner sig svenskar i ett säkerhetsläge som är hotat av attentat. Utrikesdepartementet avråder resor till vissa områden i Turkiet, dock inte just området för Deaflympics tävlingar. Svenska Dövidrottsförbundet samt flera av de aktiva och ledarna känner dock en oro vilket gör att ett övervägande gjorts som lett till detta beslut.

Sverige är inte det första landet att dra sig ur tävlingarna. Tidigare har till exempel Finland, USA och Kanada tagit samma beslut.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

Döv huvudrollsinnnehavare i

Marvels nya serie "Echo"

22 januari 2024

Foto: Adobe Stock

I en av Marvels senaste serier "Echo" kliver döva Alaqua Cox fram som huvudrollsinnehavare. Hon är 26 år och har tidigare haft en biroll i "Hawkeye". I "Echo" återvänder karaktären Maya Lopez till sin barndomsstad för att konfrontera sitt förflutna och fortsätta sin kamp mot skurkar.

Alaqua delar upplevelser med sin rollfigur Maya och lyfter i serien fram de gemensamma trauman de upplevt i barndomen. Maya Lopez är döv och har förlorat ett ben, en situation som delas av Alaqua. Alaquas barndomsoperationer har format henne till den kämpe hon är idag.

Serien ligger i den mer realistiska sfären, likt "The Punisher," "Daredevil," och "Hawkeye". Vincent D'Onofrio, som medverkade i de två sistnämnda, har i "Echo" en betydande roll som skurken Wilson "Kingpin" Fisk. Rollfigurerna Fisk och Maya kommer att ha en djupare relation.

Alaqua genomför de flesta av sina actionscener själv och intygar att hennes idrottsliga förflutna har bidragit till hennes styrka. Efter att ha fått rollen tränade hon fem dagar i veckan med ett eget stuntteam, lärde sig koreografier och specifika rörelser.

"Echo" är betydligt mer våldsam än flera andra Marvel-produktioner. Seriens råare och mer realistiska ton är alltid förankrad i Mayas berättelse. Producenten Brad Winderbaum menar att detta är nödvändigt för att spegla Mayas karaktär, en person med en våldsam bakgrund som måste konfrontera även sina nära för att utvecklas och förändras.

Från den 10 januari kan man se serien på Disney+.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Döv helikopterpilot - en möjlighet

22 januari 2024

Foto: Adobe stock

I delstaten Delaware, USA, flyger Mike Friess, 53, över landsbygden i en Enstrom 280FX varje månad. Som döv pilot har han utvecklat en unik förmåga att känna varje rörelse på helikoptern genom intensiv koncentration och taoistisk meditation.

Med 300 flygtimmar är Mike nu en av få döva helikopterpiloter som finns. I USA kan döva individer få olika pilotcertifikat. Mike vill uppmuntra andra döva att följa hans fotspår inom olika flygsammanhang som döv pilot och hoppas därför att teknologin utvecklas för att minska befintliga flyghinder för döva piloter.

Mike trodde först att det var omöjligt att få licens men slutligen blev han uppmanad att följa sin dröm. Mike erhöll sitt privata pilotcertifikat 1997, vid 27 års ålder, efter cirka tre års deltidsstudier. Han tränade tillsammans med sin flyglärare och vän, Harry Griffith, som uppmanade Mike att göra verklighet av sin dröm. Efter att ha tagit lektioner i markskola med en annan instruktör, studerat läroböcker och använt teckenspråkstolk vid muntliga lektioner började Mike och Harry en träningsflyga. Genom att använda teckenspråkstolk kunde Mike gå igenom helikoptern noggrant på marken. I cockpit förlitade sig Mike på en ljusplatta som uppmanade honom att dra i en viss spak eller trycka på en viss knapp.

Trots licensen finns det vissa saker han inte får göra, nämligen att flyga på vissa flygplatser, ta en yrkeslicens samt flyga inom militären. Som döv kan man i USA få ett studentpilotscertifikat, ett privat pilotcertifikat och i vissa fall ett kommersiellt certifikat som är till exempelvis yrken inom jordbruksflygning som inte kräver radiokommunikation. Döva får inte flyga i luftrumklass B, C eller D på grund av radiokommunikation med flygtrafikledningen.

I framtiden har den amerikanska federala luftfartsmyndigheten, FAA, spekulerat i att nya cockpitgränssnitt som överför väderinformation och andra digitala kommunikationsverktyg kan möjliggöra för döva piloter att få ytterligare typer av pilotcertifikat och ta bort befintliga hinder för flygning.

Mike menar att döva människor kan göra samma saker som andra. Han vill se det bli så normaliserat att det finns döva piloter över hela världen och han tror att dagens döva barn har större chans till att bli piloter än de döva vuxna haft.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com